

بخش یکم : انسان و ایمان

فصل اول: چیستی انسان

خودشناسی

از مسائل فهم انسان و شاید مهم‌ترین آنها، شناخت خود انسان است. آدمی قبل از آنکه به شناخت جهان پیرامون خود و نیک و بد آن بپردازد، باید خود را بشناسد و گنجینه‌های فطرت و نهاد خود را کشف نماید و آن‌ها را به کمال برساند.

قرآن می‌فرماید: (فلینظر الانسان مم خلق)

انسان باید بنگرد که از چه آفریده شده است.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

دلایل ضرورت خودشناسی

۱ - خودشناسی مقدمه کمال انسانی

۲ - خودشناسی پیش‌درآمد جهان‌شناسی

۳ - خودشناسی مقدمه خداشناسی

۴ - خودشناسی حلال مشکلات انسان

اگر انسانی به خوبی شناسایی و باز تعریف شود می‌توان بر مشکلات درونی او غلبه کرد.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

حقیقت انسان

دو دیدگاه:

- ۱- مادیون: انسان کاملاً مادی است که شناخت او از طریق حس و تجربه میسر است.
- ۲- الهیون: انسان علاوه بر جسم مادی حقیقتی دیگر دارد که مادی نیست.

روح ، حقیقت انسان

حقیقت غیر مادی انسان همان روح یا روان اوست که مجرد است.

روح انسان بدون وجود جسم هم می‌تواند به حیات خود ادامه دهد.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

ابعاد روح و روان انسان

۱- بعد ادراکی انسان

۲- بعد گرایشی انسان

تمایلات ذاتی و اکتسابی انسان

گرایش‌های حیوانی: مثل غرایز

گرایش‌های انسانی: مثل خداخواهی

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

انسان و بحران‌های فرارو

بحران شناخت و معرفت

بحران اخلاقی

بحران روانی و معنوی

مشکلات روحی و روانی انسان

منشأ آن غفلت از حقیقت انسانی و عدم توجه به خدا و عدم توکل به اوست.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

نقش دین در رفع بحران‌های انسانی

ناتوانی مکاتب مادی‌گرا و مادی‌نگری همچون پوزی‌تی‌ویسم، مارکسیسم و

کمونیسم در نجات بشر از بحران‌ها، برای بشر رنج دیده‌ی امروز مجال تأمل

در معنویات و بازگشت به سنت‌های آسمانی را فراهم نموده است.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

دین و بحران معرفتی

دین و بحران اخلاقی

دین و بحران روانی

قرآن کریم: زندگی سخت و تنگ ناشی از رویگردانی از خداست.

آنچه مایه آرامش دلهای انسانهاست ، همانا خداست.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

فصل دوم : ایمان

- انسان برای رسیدن به خوشبختی و سعادت نیاز به ایمان دارد.
- ایمان از مصدر باب افعال و از ریشه آمن به معنای امنیت یافتن گرفته شده است
- فرد با ایمان یعنی فردی که از امنیت روحی و روانی برخوردار است.

معنای لغوی و اصطلاحی ایمان

معنای لغوی : جای گیر شدن اعتقاد در قلب ، تصدیق چیزی با اطمینان و وثوق به چیزی یا کسی

معنای اصطلاحی : اعتقاد و تصدیق قلبی به خدا ، روز قیامت ، کتب آسمانی ، ملائکه ، پیامبران ، امور غیب

امام رضا (ع) : ایمان ۱- تصدیق قلبی، ۲- اقرار زبانی، ۳- عمل به ارکان است.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

ارتباط ایمان با علم، عقل، عمل و اختیار

با معرفت و علم

ایمان، به معنای علم نیست ولی مبتنی بر علم است. بعضی جاها علم هست ولی ایمان نیست.

فرق اسلام و مسحیت:

۱- در اسلام: ایمان مبتنی بر شناخت، معرفت و علم است.

۲- در مسیحیت (تحریف شده امروزی): ایمان مبتنی بر عدم شناخت و یقین است.

با عقل

ایمان مبتنی بر عقل است، مؤمن اهل تعقل است.

امام کاظم (ع) : حجت‌های خدا بر مردم (۱- حجت ظاهری ← رسولان، انبیاء و امامان،

۲- حجت باطنی ← عقل‌های انسان‌ها) است.

امام صادق (ع) : عقل راهنمای مؤمن است

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

ایمان و عمل

سه دسته روایات در باب ایمان و عمل

- ۱- خداوند یکی را بدون دیگری نمی‌پذیرد.
- ۲- عمل نمود ظاهری ایمان است یعنی اگر عمل نباشد یقیناً ایمان هم در کار نیست
- ۳- عمل از ارکان ایمان شمرده شده است.

رابطه عمل با ایمان :

هر عملی با هر نیتی دلالت بر وجود ایمان ندارد.
تنها عملی ارزشمند است که از بندگی خدا ناشی شود.

بااختیار

- ایمان اختیاری است و خداوند هیچ انسانی را مجبور به ایمان آوردن نکرده است.
- خداوند حق و حقیقت را به انسان‌ها معرفی نموده تا خود آنها از سر اختیار و بدون جبر و زور به آن ایمان بیاورند.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

متعلقات ایمان

درجات ایمان

راههای تقویت ایمان

تسلیم در برابر اوامر و نواهی خداوند

علم یافتن به متعلقات ایمان و توسعهی این علم

توجه بیشتر به متعلقات ایمان

پایبندی به لوازم ایمان

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

بخش دوم : وجود خدا

نظریات فیلسوفان و متفکران مسلمان در باب اثبات وجود خدا :

- 1- برخی وجود خدا را بدیهی و بی‌نیاز از دلیل و برهان می‌دانند ← آیه فطرت
- 2- برخی دیگر برآنند که وجود خدا بدیهی نیست و نیاز به استدلال و برهان دارد.
- 3- برخی دیگر علی‌رغم اینکه به بدیهی بودن وجود خدا اذعان دارند، وجود برهان و استدلال را باعث آگاهی و توجه به این امر بدیهی می‌دانند.

براهین اثبات وجود خدا:

- 1- برهان فطرت
- 2- برهان علی
- 3- برهان نظم

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

معنای فطرت

فطرت از ریشه « فَطَرَ » به معنای آغاز و شروع است. می توان گفت فطرت به معنای حالت خاصی از شروع و آغاز و به بیان دیگر نوعی از آفرینش است.

ویژگی های امور فطری

اول : در همه ی افراد آن نوع یافت می شوند

دوم : همواره ثابت اند.

سوم: نیاز به تعلیم و تعلم ندارند.

تقسیمات امور فطری انسان

الف : شناخت های فطری که هر انسانی بدون نیاز به آموزش از آنها برخوردار است.

ب : میل ها و گرایش های فطری که مقتضای آفرینش هر فردی است.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

دلایل فطری بودن خداشناسی

- دلیل نقلی:

آیات قرآن : (فذكر انما انت مذكر) «ای پیامبر به آنها تذکر ده که تو تنها تذکر دهنده‌ای»
روایات اهل بیت: امام علی (ع): پس رسولانش را در میانشان گمارد و پیامبرانش را
پیای فرستاد تا از آنان بخواهند حق میثاق فطرت را ادا کنند و نعمتی را که فراموششان
شده به یادشان بیاورند.

- دلیل عقلی:

در فلسفه ثابت شده معلولی که دارای حالت تجرد است نسبت به علت ایجاد کننده خود
علم و آگاهی دارد، پس نفس انسانی که مجرد است نیز نسبت به وجود خدا که خالق
اوست آگاه است.
انسان فطرتاً خداجوست به دلیل:

- 1- پناه بردن انسان به خدا در هنگام اضطراب و درماندگی
- 2- عهد و پیمانی که خود در عالم ذر (عالم ارواح و قبل از خلقت) گرفته است

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

فصل دوم برهان: برهان علی

تقریر برهان: مقدمه 1- جهان معلول است

مقدمه 2- هر معلولی نیازمند علت است

بنابر این جهان نیازمند علتی است که آن علت یا خداست یا در نهایت به خدا می‌رسد

اثبات معلولیت عالم

نشانه‌های معلول:

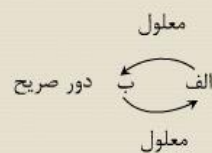
- 1) محدودیت زمانی: زمانی وجود نداشته، زمان بعد به وجود آمده و زمانی از بین خواهد رفت.
 - 2) محدودیت مکانی: محدود است به ابعاد طول، عرض و ارتفاع
 - 3) محدودیت آثار
 - 4) وابستگی به غیر: ضعیف است.
 - 5) تغییر پذیری و فناپذیری: تغییر علامت فقدان و کمبود است.
- تنها خداست که معلول نیست و نشانه‌های فوق در او وجود ندارد. تمام عالم و پدیده‌ها معلولند چون
ضعف دارند و وابسته به تنها علتی هستند که خود معلول نیست و آن علت یگانه خداست.
- کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

جزوه درس : معارف اسلامی ۱

فصل : ۵ فصل

امتناع دور و تسلسل

دور: حالتی که شیء با یک یا چند واسطه علت خود باشد.

تسلسل، عقلاً محال است چون به هر حال سلسله علت‌ها در یک جایی به یک علت نهایی ختم می‌شوند و آن علت نهایی واجب الوجود یا خداست.
دور هم عقلاً محال است چون یک موجود در یک لحظه نمی‌تواند هم علت خود باشد و هم معلول خود لذا بر اساس برهان علی، جهان هستی و پدیده‌های آن همه معلولند و نهایتاً به یک علت یا علت العلل نهایی ختم می‌شوند و آن خداست.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

فصل سوم: برهان نظم

نظم حاکم بر هستی، دلیل بر وجود خداست.
وجود مجموعه منظم دلالت بر ناظمی آگاه و دانا دارد.

سه عنصر سازنده اصلی مفهوم نظم:

- (1) طراحی و برنامه‌ریزی دقیق
- (2) سازمان‌دهی حساب شده
- (3) هدف‌مندی

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

تقریرهای برهان نظم:

برهان هدف‌مندی: موجودات منظم و هدف‌مندی که خود فاقد عالم و آگاهی هستند حتماً از سوی موجودی آگاه و مدبر هدایت می‌شوند تا به اهدافشان برسند.

برهان نظم از موارد جزئی: هر کدام از پدیده‌ها و موجودات عالم دارای نظم است و سازماندهی و برنامه‌ریزی دقیقی در وجود آنها دیده می‌شود که مشاهده چنین نظمی در جزء جزء این عالم و پدیده‌ها مؤید ناظم حکیم و داناست.

برهان هماهنگی در کل عالم: سازواری و ارتباط اجزای عالم با یکدیگر مؤید نظم دهنده و هماهنگ کننده‌ای پس آگاه و داناست که او کسی جز خدا نیست.

لذا بر اساس برهان نظم به این نتیجه می‌رسیم که تنها ناظم باشعور، آگاه و حکیم که تمامی پدیده‌های جهان را حساب شده و منظم آفریده بین آنها هماهنگی حساب شده‌ای برقرار ساخته تا هر کدام به هدف خاص خود برسند خداوند متعال است.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

بخش سوم: صفات خدا

فصل اول : امکان شناخت صفات خدا

۱ - دیدگاه اهل تعطیل (معطله) :

- آدمی راهی به شناخت صفات خدا ندارد.

- عقل در شناخت صفات خدا، معطل می‌ماند.

- فرقه‌ی معتزله چنین دیدگاهی دارند.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

2- دیدگاه اهل تشبیه (مشبیه)

- صفات خدا شبیه به صفات مخلوقات است.
- برای خدا اعضا و جوارح انسانی همچون دست، پا، چشم، گوش و... وجود دارد.
- فرقه‌ی اشاعره به این دیدگاه پای‌بندند.

آشنایی بیشتر با مبانی فکری این دو دیدگاه

معطله: به آیه لیس کمثله شیء استناد می‌کنند.

معتقدند چون خدا بسیط است، صفات کمال در او وجود ندارد

معتقدند وصف خدا به این صفات با احدیت و بساطت (بسیط بودن) او هم‌خوانی ندارد.

معتقدند آنچه که ما می‌بینیم آثار این صفات است، نه وجود این صفات در ذات او

مشبیهه: یهودیان هم اهل تشبیه بودند و در پی دیدن خدا با حواس ظاهری بودند و به خدا نسبت فقر می‌دادند.

مسیحیت نیز دیدگاه تشبیهی دارد: تثلیث و فرزند خدا دانستن حضرت مسیح (ع)

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

3- دیدگاه اثبات بلا تشبیه (جمع بین تشبیه و تنزیه)

- عقل انسان می‌تواند اوصاف خدا را بازشناسد و به بررسی و تحلیل آن بپردازد.
- اما عقل به کنه صفات خدا راه نمی‌یابد.
- دیدگاه قرآن و تشیع همین راه سوم است ← نه تعطیل، نه تشبیه بلکه جمع بین هر دو.

امام رضا (ع) :

مردم در توحید بر سه مذهب اند: نفی (تعطیل)، تشبیه و راه سوم

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

فصل دوم : راه‌های شناخت صفات خدا

۱ - راه عقلی

۲ - سیر در آفاق و انفس

۳ - قرآن و روایات

۴ - کشف و شهود

توقیفی بودن اسما و صفات الهی

توقیفی بودن اسماء و صفات الهی بدین معناست که مسلمانان در مقام وصف خدا باید تنها از صفاتی استفاده کنند که در قرآن و روایات معتبر مطرح شده‌اند.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

فصل سوم : انواع صفات خدا

صفات ثبوتیه و صفات سلبیه

صفات ثبوتیه کمالات خدا را بیان می‌کنند.
صفات سلبیه نقص و کاستی را از خدا سلب و نفی می‌کنند.

انواع صفات ثبوتیه

صفات ذاتی: از ذات الهی انتزاع می‌یابند و در ارتباط با ذات الهی است نه موجودات دیگر و بندگان او مثل علم، قدرت و حیات الهی
صفات فعلی: از ارتباط ذات الهی با مخلوقات انتزاع می‌یابند و به آن دسته از افعال الهی اطلاق می‌شوند که در ارتباط با بندگان انجام می‌گردد. مثل خالقیت و رازقیت الهی.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

آشنایی با برخی از صفات ثبوتی الهی

۱ - علم الهی :

از صفات ثبوتی، ذاتی و کمالی خداست و همان آگاهی و دانایی او نسبت به جهان و موجودات است.

صورتهای علم الهی:

(۱) علم خدا به ذات خود؛ ما آدمیان به ذات خود آگاهیم، پس خدا که خالق ماست به طریق اولی به ذات خود، علم آگاه است.

(۲) علم خدا به موجودات پیش از آفرینش آنها؛
خدایی که مخلوقات را آفریده قبل از خلقت به آنها علم داشته است.

(۳) علم خدا به موجودات بعد از آفرینش آنها ؛
غایب نبودن تمام موجودات در نزد خدا

در قرآن کریم روایات معصومین (ع) موارد فراوانی وجود دارد که از عالم بودن و آگاهی خداوند متعال نسبت به تمامی عوالم هستی خبر می‌دهند.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

2 - قدرت الهی

قدرت دو تعریف دارد:

فاعلی که کار خود را با اراده و اختیار انجام می‌دهد در کار خود قدرت دارد.

(مبدئیت فاعل مختار)

قدرت آن است که اگر قادر بخواهد فعل را انجام می‌دهد و اگر نخواهد، انجام نمی‌دهد.

(مشیت فاعل مختار)

دلایل قدرت الهی:

اعطا کننده، فاقد کمال نیست.

نظم شگفت‌انگیز مخلوقات و اتقان و انسجام درونی آنها

عمومیت قدرت خدا

قدرت الهی گستره‌ای عام، مطلق و نامحدود دارد.

(ان الله علی کل شیء قدیر) «خدا بر هر چیزی تواناست»

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

3- حیات الهی

حقیقت حیات الهی روشن نیست ولی مفهوم آن روشن است.

در فلسفه می‌گویند هر امر عرضی باید به یک امر ذاتی منتهی شود. حیات تمامی موجودات عرضی است چرا که به خودی خود و ذاتاً حیات ندارند. از اینرو حیات آنها به حیاتی ختم می‌شود که ذاتی است و تنها موجودی که حیات ذاتی دارد خداست، حی و زنده واقعی خداست و دیگران اگر حیاتی دارند از او دارند.

4- سمیع و بصیر:

خدا به همه دیدنی‌ها و شنیدنی‌ها آگاه است و همه آنها نزد او حاضرند. این دو صفت به صفت علم خدا باز می‌گردند. شنیدن و دیدن خدا بی‌نیاز از امور مادی از جمله چشم و گوش است.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

5- اراده الهی

حقیقت اراده چیست؟

معانی ارائه شده برای اراده:

- اعتقاد به سودمندی فعل

- شوق نفسانی

- کیفیتی نفسانی بین علم یقینی و فعل

تعاریف ارائه شده برای اراده الهی:

(1) خدا افعال خود را بدون اجبار و اکراه انجام می‌دهد.

(2) در مقام ذات به معنای ابتهاج و رضایت خدا به ذات خویش و در مقام فعل رضایت

الهی به فعل خود است.

(3) اعمال قدرت و حاکمیت است

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

6 - حکمت

معانی ارائه شده برای حکمت:

۱ - افعال فاعل در نهایت اتقان و استواری و کمال باشد.

- مطالعه نظم و اسرار خلقت

- تناسب اثر یا موثر

- نبودن علتی بر نا استواری

2 - قبیح و بیهوده نبودن فعل فاعل است ← صفت سلبی

خدا هیچ‌گاه عمل بیهوده انجام نمی‌دهد و همه افعال غایتمند و هدف‌دار است

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

7 - عدل

عدل قرار دادن هر چیزی در جای مناسب آن است.

خدا در جهان تکوین و تشریع هر چیز و هر کس را در جای بایسته و شایسته

خود قرار داده است به گونه‌ای که حق هیچ موجودی ضایع نمی‌شود.

اقسام عدل الهی:

عدل تکوینی: خدا در نظام تکوین (جهان خلقت) به هر موجودی به اندازه شایستگی و قابلیت او نعمت داده است.

عدل تشریعی: تکالیف الهی بر پایه عدل و داد است.

عدل جزایی: خدا در روز قیامت به عدل داوری می‌کند و حق کسی ضایع نمی‌شود.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

بخش چهارم : مسئله شر

درک ماهیت و فلسفه شرور

ما به دنبال پاسخ به این سؤال هستیم که اگر خداوند، قادر و خیرخواه است پس چرا مانع پیشامدها و حوادث ناگوار در صحنه طبیعت نمی شود؟

اقسام شر :

اخلاقی - عامل انسانی مثل دزدی، قتل و جنگ

طبیعی - بدون دخالت عامل انسانی مثل زلزله، سیل و طوفان

- شرور از آن رو شر به حساب می آیند که موجب رنج، آزار و ناراحتی انسانی می شوند.
- اگر شرور را عوامل تکامل ساز بدانیم شر معنا و مفهوم نمی یابد.
- ملاک انسان در تشخیص شرور، سود و زیان یا ناراحتی اوست.

قرآن کریم : چه بسا چیزی برایتان ناخوشایند باشد در حالیکه خیرتان در آن است و چه بسا چیزی را دوست داشته باشید حال آنکه برایتان شر باشد و خدا می داند ولی شما نمی دانید.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

راه حل های اندیشمندان در فهم شرور

۱- شر لازمه جهان مادی است.

- جهان مادی در مجموع خیر است و خیرات آن از شرورش بیشتر است.

- عالم ملائکه و فرشتگان خیر است و هیچ شری در آنها نیست.

- لازمه ی این عالم مادی، محدودیت وجودی، تزاحم و تضاد است.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

اشکال کم تر بودن خیرات نسبت به شرور

ریشه‌ی این اشکال به چند دلیل باز می‌گردد.

- (الف) انسان طبعاً به خیرات پدیده‌ها توجه و گرایش دارد.
- (ب) انسان ذهنیت خود را ملاک و معیار خیر و شر قرار می‌دهد.
- (ج) ناتوانی انسان در دفع و رفع شرور طبیعی و عملکرد نادرست او
- (د) تلقی نادرست انسان از شرور
- (ه) انسان ملاک سنجش خیرات با شرور را کمیت قرار می‌دهد نه کیفیت.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

2- شر ناشی از آزادی انسان است.

- سوء اختیار انسان یا جامعه (عامل انسانی)
- اعمال شرورانه‌ای که برخی انسانها انجام می‌دهند، رنج و عذاب دیگران را به همراه دارد.

پیدایش انسان به دو گونه قابل تصور بوده است:

- الف - بدون اختیار یا مجبور
- ب- با اختیار

قرآن کریم : شرط نزول برکات آسمانی و زمینی بر انسانها کسب ایمان و تقوی است

فساد در زمین و دریا ناشی از سوء عملکرد انسانهاست.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

3- شر ناشی از جزئی‌نگری انسان است.

- قضاوت‌های سطحی، جزئی، تنگ‌نظرانه و شتاب‌زده

- عدم وجود آگاهی وسیع و جامع نسبت به نظام احسن خلقت

اصل وجود واقعیات و موجودات جهان هستی، خیر و حسن است زیرا :

الف) هر موجودی مخلوق خداست.

ب) خدا همه موجودات را به مقدار لازم و هندسه و نظم پدید آورده است.

ج) هر یک از موجودات عالم، در حد سعی وجود خود از اندازه و نظم که موجب زیبایی و حسن آن باشد برخوردار است.

د) همه‌ی موجودات با هم، در یک نظام هماهنگ و هدفمند به سوی مقصدی واحد در حرکتند.

بنابراین، در نظام احسن جهان هیچ موجودی باطل، شر و زاید نیست :
مثلاً، شیطان در مجموعه نظام اختیار و تکامل برای نیل به مقامات انسانی زیباست.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

4- شر ناشی از جهل انسان است.

مقدمه اول - خدا وجود دارد و واجب‌الوجود است.

مقدمه دوم - واجب‌الوجود بالذات همه کمالات را به صورت وجوب داراست.

بنابراین خدا عالم، قادر مطلق و کاملاً خیر است.

می‌دانیم که چنین خدایی جهان را آفریده است. پدیده‌های مبهم و ناخوشایندی که ما نام شر بر آنها می‌گذاریم دو فرضیه را ثابت می‌کنند:

اول - ابهام و ناخوشایندی از مسئله شر ناشی از خالق است.

دوم - ابهام و ناخوشایندی ناشی از ضعف علمی ما است.

قطعاً فرضیه اول درست نیست، زیرا اثر چنین خالق عالم، قادر مطلق و کاملاً خیر،

بی‌عیب و کامل است و این به ضعف علمی و جهل ما برمی‌گردد.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

رازها و فواید شرور جهان

1- شرور؛ لازمه‌ی ذاتی عالم ماده هستند.

- تزاخم و تضاد از ویژگی‌های ذاتی عالم ماده است.
- خیر این عالم بیشتر از شرش است.

2- شرور؛ علت شکوفا شدن استعدادها

- بسیاری از توانایی و استعدادهای انسان در برخورد با سختی‌ها و مشکلات شکوفا می‌شوند.

قرآن کریم: با هر دشواری، آسانی وجود دارد.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

3- شر؛ عاملی برای بیداری از غفلت

قرآن کریم: قطعاً غیر از عذاب آخرت، عذاب دنیا را به آنان می‌چشانیم تا شاید به سوی خدا باز گردند.

4- شرور؛ هدیه‌ای به بندگان خاص و اولیای الهی

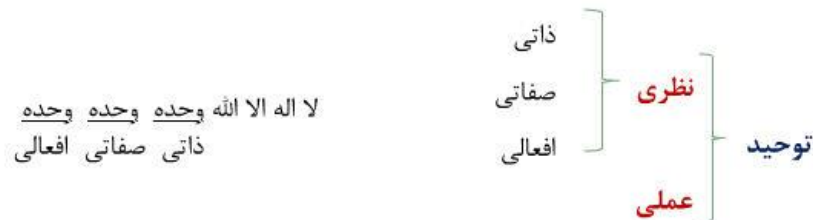
امام صادق (ع): چون خداوند بنده‌ای را دوست بدارد، او را در دریای سختی‌ها غوطه‌ور سازد. پیامبران بیشتر از دیگر مردم به بلا دچار می‌شوند و کسانی که به ایشان شبیه‌ترند بیشتر از دیگران

5- شرور، آزمون الهی

- شرور وسیله‌ی بازشناسی مؤمنان راستین و واقعی
- برخی بندگان در کوران مصیبت محک می‌خورند تا خالص شوند.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

بخش پنجم : توحید و شرک

۱ - توحید ذاتی

معنای دقیق توحید ذاتی:

نه تنها ذات خداوند بسیط است و مرکب یا متعدد نیست بلکه اساساً ترکیب یا تعدد ذات الهی محال است.
ترکیب یا تعدد ذات الهی محال است.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

دلیل نقلی بر توحید ذاتی

قرآن کریم : سوره اخلاص

امام علی (ع): او یکی است و برایش در میان موجودات، مانندی نیست.

او احدی المعنی است، برای او نه در خارج و نه در وهم و

نه در عقل جزء متصور نیست.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

دلیل عقلی بر توحید ذاتی

وجوداللامتناهی لایتعدد و لا یتکرر

یعنی : موجود نامحدود و تعدد و تکرار نمی پذیرد.

۱- اثبات محدودیت ناپذیری خدا

محدودیت:

مکانی : ابعاد (۱- طول، ۲- عرض، ۳- ارتفاع) و جایی از فضا را اشغال می کند.

زمانی : ابتدا و انتهای زمانی دارد.

بنابراین:

هر موجود محدودی با عدم آمیخته است

موجودی که با عدم آمیخته است خدا نیست.

زیرا : چنین موجودی حادث است و هر حادثی معلول و ناقص

نتیجه اینکه : خدا محدود نیست و نامتناهی و نامحدود است.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

۲- اثبات تعددناپذیری خدا

- موجود نامحدود جایی برای موجود نامحدود دیگر باقی نمی گذارد.

- وجود دو چیزی که از هر جهت عین یکدیگر باشند و در تمامی اوصاف کاملاً شبیه

هم باشند عقلاً محال است.

- لازمه دوگانگی خارج بودن وجود هر موجود نامحدودی از وجود دیگری است.

یعنی آنجایی که اولی هست دومی نباشد.

بنابراین خدای نامحدود، یگانه است و دومی ندارد.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

3- ذات خدا بسیط است و جزء ندارد

مركب بودن (اجزاء داشتن) ذات خدا به صورتهایی قابل تصور است :

- همه‌ی اجزاء خدا واجب‌الوجود باشند و نیازمند یکدیگر نباشند.
- همه‌ی اجزاء به یکدیگر نیازمند باشند.
- یکی از اجزاء بی‌نیاز از بقیه و واجب‌الوجود باشد.
- بعضی (یکی) از اجزاء، ممکن‌الوجود باشد.
- آن جزء ممکن‌الوجود معلول جزء دیگری که واجب‌الوجود است باشد.
- آن جزء ممکن‌الوجود معلول واجب‌الوجود دیگری هم باشد.

هیچکدام از صورتهای فوق در مورد خداوند صحیح و قابل اثبات نیست.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

تثلیث

عقیده تثلیث با توحید ذاتی منافات دارد، زیرا بر فرض قبول، از دو حال خارج نیست:

الف) هر یک از سه خدا دارای وجود و شخصیت مجزا باشند.

ب) سه خدا دارای یک شخصیت بوده، جزئی از آن را تشکیل می‌دهند.

قرآن کریم :

«آنها که گفتند : خداوند همان مسیح پسر مریم است به یقین کافر شدند...»

«ای اهل کتاب در دین خود غلو مکنید... عیسی بن مریم فقط پیامبر خدا و

روحی از جانب اوست»

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

2- توحید صفاتی

- صفات الهی، با وجود اختلافاتی که در مفهوم دارند، با یکدیگر عینیت دارند و عین ذات او هستند. (وحدت صفات)
- از آنجائیکه مغایرت آنها در ذات خدا به معنای کثرت و ترکیب در ذات الهی است این صفات، در عین اختلاف مفهومی در مقام عینیت با هم وحدت دارند.
- (ذات خدا در عین بساطت همه‌ی این کمالات را دارد)
- ذات خدا تماماً علم، تماماً قدرت، تماماً حیات، تماماً حکمت و... است.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

3- توحید افعالی

- توحید افعالی یعنی اینکه هیچ مؤثر مستقلی در عالم غیر از خدای سبحان نیست و قیومیت هستی، آفرینش، مالکیت، ربوبیت، رازقیت و ولایت منحصرأ از آن خداست.

توحید افعالی:

- 1) توحید در خالقیت
- 2) توحید در ربوبیت
- 3) توحید در حاکمیت
- 4) توحید در مالکیت
- 5) توحید در تقنین و تشریع

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

توحید در خالقیت

در عالم، آفریدگار و خالق جز خدا وجود ندارد و همه‌ی موجودات مخلوق و آفریده‌ی او هستند.

قرآن کریم : «خدا خالق همه چیز است و او یکتا و پیروز است.»

عقل نیز بر توحید در خالقیت گواهی می‌دهد.

توحید در خالقیت، اصل علیت را نفی نمی‌کند.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

آیات قرآن در تبیین توحید خالقیت به 4 دسته تقسیم می‌شوند:

۱- آیاتی که خالقیت خدا را پایه و اساس اسمای حسنی فعلی دیگری می‌داند.

2- آیاتی که خالقیت خدا را نیکوترین خالق می‌داند

3- آیاتی که آفرینش و خالقیت دیگران را به اذن خدا می‌داند.

4- آیاتی که وصف کمالی خالق را منحصر در خدا می‌داند

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

توحید در ربوبیت

خدا مدبر عالم است ← لامدبر فی الوجود الا الله

* رب از ریشه رَبَّ به معنای پروراندن و تدبیر کردن مشتق شده است.

* لذا توحید در ربوبیت به معنای آن است که تنها خدا در اداره و تدبیر و کارگردانی جهان و انسان مؤثر است.

* مشرکان، همواره، در توحید ربوبی مشرک بودند نه در توحید خالقیت.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

توحید در تشریع و تقنین

* قانون گذاری و تشریع صرفاً ویژه ی خداست و تنها خداست که عهده دار تشریع است.

* اگر خدایان متعددی عهده دار قانون گذاری بودند هر کدام پیامبران و کتب خود را می فرستادند از آنجائیکه خدایان متعدد با هم متباین و متغایرند، صفات ذاتی آنها نیز متباین و متغایر می باشد؛ لذا در تشخیص مصالح جوامع بشری و تهیه قوانین آنها متباین و متغایر می گشتند که نتیجه این، فساد در نظام هستی است.

* یکی از ادله ی توحید پروردگار، وجود نظام تشریعی منسجم در جامعه انسانی و همسویی هدایت همه ی انبیای الهی است.

ویژگی های قانون گذار:

۱- انسان شناس باشد. ۲- از هر نوع سودجویی دور باشد

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

توحید در حاکمیت

* حق حاکمیت و حکومت اصالتاً از آن خداست و حکومت دیگران باید به

اذن خدا باشد.

* جامعه بر دو پایه‌ی قانون و مجریان قانون استوار است.

* در اسلام حکومت، هدف نیست بلکه از آنجا که اجرای قوانین و احکام

بدون تشکیلات سازمان سیاسی میسر نیست نیاز به حکومت پیش می‌آید

چنانچه پیامبر این کار را انجام داد.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

توحید عملی

توحید عبادی

* در حقیقت توحید عبادی یکی از بهترین جلوه‌های توحید عملی است.

* توحید عبادی از جمله دعوتهای مشترک انبیاء و اهداف بعثت آنان و از مسائلی

بوده که بیش از هر چیز دیگر پیامبران الهی روی آن سرمایه‌گذاری می‌کردند.

* غیر از خدا احدی معبود نیست : خواه به نحو استقلال ، خواه به نحو مظهریت

(بنابر توحید عبادی)

* اما غیر خدا می‌تواند (بنابر توحید نظری) مظهر اوصاف و افعال الهی همچون

علم، حیات، قدرت، خالقیت و مالکیت باشد.

مثلاً در قرآن کریم:

بنابر توحید نظری خالقیت پرنده به حضرت عیسی (ع) به عنوان مظهر خدا در آفریدن اسناد داده ولی بنابر توحید عبادی، راجع به اسناد معبودیت به او شدیداً با نصارا (مسیحیون) برخورد کرد.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

مفهوم عبادت

انسان کاملاً فقیر و نیازمند است:

حدوثاً (در ایجاد) بقائاً (در ادامه حیات)

او در پی سرچشمه‌ای است که نیازهایش را برطرف سازد و تهدیدهای وی را دفع کند، وقتی آن منبع را یافت ناخودآگاه به ستایش او اقدام می‌کند.

بنابراین عبادت: انجام عملی برای غیر با اعتقاد به ربوبیت و الوهیت آن غیر است

به بیان دیگر: انسان در برابر موجودی خضوع کند با این اعتقاد که او به طور مستقل سرنوشت جهان و انسان را و یا بخشی از سرنوشت آنها را در دست دارد.

سجده ملائکه بر آدم و سجده فرزندان یعقوب بر یوسف به این اعتقاد بود که:
اولاً- آنها در سرنوشت انسان و جهان مستقل از خدا دخالت ندارند.
ثانیاً- به فرمان خدا و یا تکریم و تعظیم بنده‌ی شایسته خدا بوده است و چیزی جز عبادت نیست.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

توسل به اولیای الهی

معنای توسل در اصطلاح:

واسطه یا وسیله قرار دادن دیگری برای انجام کار و رسیدن به هدف

معنای توسل در معارف دینی:

وسيله یا واسطه‌ی فیض قرار دادن اولیای دینی برای رفع حوائج

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

راه‌های توسل به خدا:

* نام‌ها و صفات خدای الهی

* دعای صالحان - پیامبران، ائمه و اولیای دینی

اشکال : توسل زمانی مؤثر است که توسل شونده در قید حیات باشد و توسل به انبیاء و ائمه که از دنیا رفته‌اند درست نیست.

پاسخ : بنابر قرآن کریم انبیاء و اولیای الهی در حیات برزخی‌اند. شهدای راه حق زنده‌اند. انبیا و اولیای الهی که بیشتر آنها نیز در زمره شهدا هستند و مقامی برتر دارند، از حیات برتر برخوردارند.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

تکریم و بزرگداشت انبیا و اولیای الهی

قرآن کریم ویژگی‌های رستگاران را :

آمنوا به - ایمان به پیامبر (ص) دارند.

عزروه - به تکریم او می‌پردازند.

نصروه - او را یاری می‌کنند.

واتبعوا النور - از آنچه بر او نازل شده پیروی می‌کنند.

* عزروه - همان تکریم و تعظیم پیامبر است *

قرآن : موده فی القربى : محبت و دوستی نزدیکان (اهل بیت) پیامبر (ص)

پیامبر (ص) : مؤمن کسی است که مرا بیش از خود و فرزندانم را بیش از فرزندان خود دوست بدارد.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

سؤال ۱- چه سودی از مهرورزی به پیامبر و خاندان او عاید انسان می‌شود؟

سؤال ۲- شیوه تکریم و مهرورزی به پیامبر و خاندان او چگونه است؟

پاسخ ۱- هر گاه انسان کسی را دوست بدارد می‌کوشد تا آنچه مایه خرسندی اوست انجام دهد و موجب آزار او نشود چنین روحیه و رفتاری نسبت به ساخت بزرگان دینی سبب تحول و کمال انسان می‌شود.

پاسخ ۲- الگوبرداری عملی، بزرگداشت آنان در سالروز ولادت یا وفات و شهادت آنان، حفظ آثار آنان ذکر فضایل آنان.

قرآن کریم و مسئله تکریم اصحاب کهف:

گروهی گفتند باید بر قبر آنان بنای یادبودی ساخته شود
گروه دیگر گفتند که باید بر قبر آنان مسجدی بنا شود.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

تبرک جستن به آثار اولیای الهی

تکریم و تبرک نسبت به آثار به جا مانده از اولیای الهی شرک نیست،
چرا که آنها را بندگان شایسته خدا می‌دانیم.

قرآن کریم در داستان حضرت یوسف (ع) :

پیراهن متبرک حضرت یوسف(ع) باعث بینایی حضرت یعقوب(ع) گردید.

* آثار بزرگان دینی، برکات بزرگ معنوی دارد.

* پیروی از عمل حضرت یعقوب (ع) عملی موحدانه است نه مشرکانه.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

نماز

بهترین جلوه‌ی توحید عبادی نماز است.

شرط قبولی اعمال و عبادات انسان نماز است.

قرآن کریم:

دعای حضرت ابراهیم (ع) : پروردگارا مرا و فرزندانم را بر پا دارنده نماز قرار ده

نخستین وحی بر حضرت موسی (ع) : مرا پرستش کن و به یاد من نماز بر پا دار.

حضرت عیسی (ع) در گهواره : خدا مرا سفارش به نماز و زکات کرده است.

سفارش لقمان به فرزندش : پسر من نماز را بر پا دار

وحی الهی بر پیامبر (ص) : آنچه از کتاب به سوی تو وحی شده بخوان و نماز را بر پا دار.

در روایات معصومین

نماز ستون (و بر پا دارنده خیمه‌ی) دین است.

اولین چیزی که در قیامت مورد محاسبه قرار می‌گیرد نماز است. اگر نماز پذیرفته شد ،

عبادت دیگر نیز پذیرفته می‌شوند.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

اسرار نماز

1- تجلی یاد خدا

2- تجلی وحدت

3- عامل رفع فاصله طبقاتی

4- مایه‌ی پرهیزگاری

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

اسرار نماز

- 5- اطاعت پذیری
- 6- مایه‌ی پاکی‌گری
- 7- تجلی اخلاص
- 8- مایه‌ی شادابی و نشاط
- 9- مایه‌ی انضباط و وقت‌شناسی

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیر انتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

دلیل عبادت انسان

- ۱- عبادت وسیله تکامل و سعادت انسان‌هاست.
- 2- عبادت و هر گونه کاری که برای رضای خدا انجام گیرد دارای آثار گرانبهای فردی و اجتماعی است زیرا :
 - * پرستش خدا حس تقدیر و شکرگزاری را در انسان زنده می‌کند
 - و آشکار سازنده بندگی نسبت به خدای بزرگ است.
 - * عبادت و پرستش مایه تکامل روحی است.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیر انتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

بخش ششم : معاد و جاودانگی انسان

معاد به عنوان یکی از اصول مسلم دین از جمله معارف و اعتقاداتی است که هر شخص مسلمان باید به فراخور استعداد و توانایی فردی اش در جهت کسب و رسیدن به آن تلاش کند.

معنای معاد

معنای لغوی : از ریشه‌ی عود به معنای بازگشتن

معنای اصطلاحی : دوباره زنده شدن آدمی پس از مرگ

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

اهمیت معاد

دلایل علاقمندی انسان به تحقیق درباره‌ی معاد:

1- علم دوستی و حقیقت‌جویی انسان

2- علاقه به دانستن هدف و پایان زندگی

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

منابع شناخت در باب معاد

منابع شناختی که در اختیار انسان قرار دارد :

علوم تجربی و حسی : در قلمرو عالم غیب و معاد کارایی ندارند.

علوم فلسفی و عقلی : می‌توانند درباره جهان آخرت دسترسی پیدا کنند
اصل معاد و جاودانگی نفس.

علوم عرفانی : آگاهی‌هایی که جنبه‌ی شخصی داشته و در اختیار همگان نیست.

علوم وحیانی : صحیح‌ترین و بهترین راه شناخت معاد هستند.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

وابستگی معاد به روح

حقیقت انسان یا همان روح اوست که به عالم بعد منتقل می‌شود و آنچه

از او در عالم ماده می‌ماند جسم مادی اوست لذا روح وابستگی و ارتباطی

تنگاتنگی با معاد دارد.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

نمونه‌های مشابه معاد

- 1- ابراهیم و احیای مردگان
- 2- زنده شدن عزیر
- 3- اصحاب کهف
- 4- زنده شدن مردگان به دست حضرت عیسی (ع)
- 5- رویش گیاهان پس از خشکی

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

نمونه‌های مشابه معاد

- 1- ابراهیم و احیای مردگان
- 2- زنده شدن عزیر
- 3- اصحاب کهف
- 4- زنده شدن مردگان به دست حضرت عیسی (ع)
- 5- رویش گیاهان پس از خشکی

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

براهین عقلی اثبات معاد

1- برهان فطرت

فطرت : نوعی خلقت و آفرینش است.
خلقت و آفرینش انسان (فطرت انسان) به گونه‌ای است که میل به زندگی
جاویدان و بقا دارد.

2- برهان حکمت

مقدمه 1 - خدا حکیم و بی‌نیاز مطلق است و هیچ کار لغو و بیهوده‌ای انجام نمی‌دهد،
لذا نظام آفرینش نظام احسن است.
مقدمه 2 - انسان میل به جاودانگی دارد و قابلیت بقا و جاودانگی در روح او وجود
دارد.

نتیجه‌گیری - خدایی که آفرینش او لغو و بیهوده نیست، بی‌شک شرایط و
بستر مناسب برای جاودانگی انسان را فراهم نموده است.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

براهین عقلی اثبات معاد

1- برهان فطرت

2- برهان حکمت

3- برهان عدالت

4- برهان معقولیت

دفع ضرر متحمل: اگر اعتقاد به معاد و عدم اعتقاد معاد را کنار هم قرار دهیم و
مزایا و معایب هر کدام را محاسبه کنیم پی می‌بریم اعتقاد به معاد معقول‌تر است.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

انکار معاد

شبهات منکران معاد

- شبهه‌ی اعاده معدوم

- شبهه‌ی قدرت فاعل

- شبهه‌ی علم فاعل

برخی می‌گویند خدا چگونه اجزای بدن‌های بی‌شماری را که در طول میلیون‌ها سال زندگی کرده‌اند را به یاد خواهد داشت تا آنها را جمع‌آوری کنند تا به پاداش و کیفر آنها برسد و چگونه امکان دارد که او به همه‌ی این اجزا و اعمال انسان‌ها آگاه باشد؟ این افراد علم خدا را با علم خود مقیاس کرده‌اند و تصور درستی از علم خدا ندارند.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

انواع معاد

- تعریف معاد جسمانی و روحانی

دو گونه تعریف بر جسمانی و روحانی بودن معاد وجود دارد:

تعریف اول - روح و جسم در قیامت حاضر می شوند.

تعریف دوم - روح و جسم در قیامت پاداش و کیفر می بینند.

- بر مبنای تعریف اول :

1- معاد روحانی : حضور روح بدون جسم در قیامت است.

2- معاد جسمانی : حضور روح و جسم هر دو با هم در قیامت است.

- بر مبنای تعریف دوم :

1- معاد روحانی : پاداش یا کیفری که به روح می‌رسد.

2- معاد جسمانی : پاداش یا کیفری که به جسم یا بدن می‌رسد.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

دیدگاه قرآن در خصوص نوع معاد

قرآن کریم هر دو دیدگاه را تأیید می‌کند.

دسته بندی آیاتی که متضمن دیدگاه اول یا حضور و برانگیخته شدن روح و جسم در قیامت است:

- 1- آیاتی که احیای مردگان در امت‌های پیشین را ذکر می‌کند مانند اصحاب کهف، عزیر و..
- 2- آیاتی که به آفرینش انسان از خاک اشاره شده می‌کند.
- 3- آیاتی که اشاره به گواهی دادن اعضای بدن انسان در رستاخیز می‌کنند.

شواهد و آیاتی که متضمن دیدگاه دوم هستند :

سوره واقعه و بیان لذت و آلام‌های جسمانی اهل معاد
شواهد، ادله و گواهان بر لذت‌های روحانی قیامت:

- 1- لذت خشنودی خدا
- 2- رنج فراق محبوب

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

مرگ و ویژگی های آن

1- معنای مرگ

2- مرگ یک امر عدمی نیست.

3- مرگ یک سنت حتمی و همگانی است.

4- وحشت از مرگ

دلایل وحشت و نگرانی نسبت به مرگ:

- پایان زندگی دانستن مرگ
- کثرت گناهان و سنگینی جرائم

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

5- انواع مرگها در قرآن

الف - مرگ آسان - ویژه صالحان و مؤمنان

- مرگ دشوار - ویژه اشقیاء، ظالمان و گناهکاران

ب - مرگ تن و قلب

1- تن : زمانی که رابطه‌ی روح با بدن قطع شود.

2- قلب : زمانی که انسان از نظر تفکر و تعقل شنوای سخنان حق نباشد.

ج - مرگ فرد و جامعه

قرآن در باب سنتهای الهی : برای هر امتی اجلی است.

د - مرگ افتخارآمیز

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

6- توبه در حال مرگ

انسان قبل از فرا رسیدن مرگ می بایست توبه کند

7- وصیت در حال مرگ

هر مسلمانی می بایست در مورد اموالش وصیت نماید و دو شاهد عادل نیز بر وصیت شهادت دهند

8- ناآگاهی انسان از مرگ خویش

- انسان با ندانستن لحظه مرگش باید راه درست را انتخاب نماید

- جهل به زمان مرگ می تواند در سازندگی روح مفید باشد

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

روز رستاخیز یا قیامت

- نشانه‌های روز رستاخیز (اشارات الساعة)

- تزلزل و لرزش در زمین، شکافته شدن دریاها، از جا کنده شدن کوه‌ها

- دگرگونی اوضاع آسمان و ستارگان

- نفخ صور:

1- نفخ مرگ : پیش از قیامت

2- نفخ حیات : زمان برپایی قیامت

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

روز رستاخیز یا قیامت

- نشانه‌های روز رستاخیز (اشارات الساعة)

- تزلزل و لرزش در زمین، شکافته شدن دریاها، از جا کنده شدن کوه‌ها

- دگرگونی اوضاع آسمان و ستارگان

- نفخ صور:

1- نفخ مرگ : پیش از قیامت

2- نفخ حیات : زمان برپایی قیامت

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

اوصاف رستاخیز

- 1- واقع شدنی و تردیدناپذیر - لیس لوقاعتها کاذبه
- 2- نزدیک بودن - و نراه قریباً، يوم الازفه
- 3- حق - ذلک اليوم الحق
- 4- خبر بزرگ - نبأ العظیم
- 5- فراخوانی همراه رهبر - يوم ندعوا کل اناس بامامهم
- 6- فریاد - يوم التناد
- 7- فرار از بستگان، قطع پیوندها و جدایی - يقول الانسان يومئذ این المفر
- 8- پیر کننده: يوماً يجعل الولدان شیباً
- 9- آشکار شدن رازها - يوم تبلى السرائر
- 10- سود ندادن مال و فرزند - يوم لا ينفع مال و لا بنون
- 11- پذیرفته نشدن عذرها - لا تنفع الظالمین معذرتهم
- 12- حسرت - و انذرهم يوم الحسره
- 13- حساب - خدا اسرع الحاسبین است.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

- حسابرس :

1- خدا

2- نفس انسان

- متعلق حساب :

قرآن	نعمت‌های الهی
قتل بی‌گناهان	گواهی و شهادت‌ها
راست‌گویی راست‌گویان	دروغ‌ها و تهمت‌ها
نماز	کیفیت بهره‌گیری از اعضاء و جوارح
دوران جوانی	عمر انسان
محبت اهل بیت	کسب ثروت و صرف آن
	چگونگی رفتار با پیامبر و اهل بیت

- حسابرسی و اتمام حجت

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

میزان

امام صادق (ع) : میزان ، پیامبران و اوصیای آنان هستند.

میزان برای چه کسانی است؟

میزان برای اهل ایمان است.

برای مشرکان، گناهکاران و پیشوایان کفر و گمراهی میزانی بر پا نمی‌شود.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

گواهان روز رستاخیر

1- شاهدان درون وجود انسان

خود انسان و اعضاء و جوارح او

2- شاهدان بیرون از وجود او :

1- خدا	2- پیامبران الهی
3- پیامبران اسلام(ص)	4- فرشتگان
5- زمین	6- زمان
7- قرآن	8- نامه اعمال

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

تجسم اعمال

هم مربوط به پاداش و عقاب اخروی است.
و هم مربوط به گواهان روز قیامت
اعمال انسان در روز قیامت پس از تحولات، شکل ملکوتی به خود می گیرد
و به عنوان گواهی بر عملکرد انسان بر او عرضه و نمایش داده می شود.

بهشت و جهنم

مؤمنان و کافران خود بر پا دارنده بهشت و جهنم هستند لذا بهشت و جهنم
هم اکنون مهیا و آماده است.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

راههای رسیدن به بهشت

ایمان و عمل صالح
تقوا
پیروی از خدا و رسول
راستی و راستگویی
احسان و نیکوکاری
صبر و بردباری در راه خدا
اهتمام به نماز
انفاق در راه خدا
هجرت و جهاد
شهادت در راه خدا

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد